

2015 Yılı Yüksek Öğretimde Başlayan Değişim Devam Ediyor...

2015 yılının Ocak ayından günümüze kadar Türkiye’de yüksek öğretimde sürekli değişiklikler oluyor. Bu kararların büyük bir kısmı özellikle üniversite öğrencisi olmak için aday öğrencileri etkilerken, üniversiteleri ve üniversite mezunlarını da etkiliyor.

2015 Yılında Yükseköğretim Kurumu tarafından alınan kararlardan bazıları aşağıdadır.

Yurtdışına Giden Türk Öğrencilerin denklik alabilmesi için Dünya çapında Üniversitelere gitmesi veya Türkiye’de sınavlarda gidecekleri bölüm için minimum puan almaları

Daha önceki yıllarda Türkiye’den yurtdışına lisans eğitim yapmak için giden öğrenciler için YÖK ‘ün belirlediği denklik listesi kullanılıyordu. Ancak 2015 yılının ilk aylarında YÖK aldığı kararla yurtdışına gidecek Türk öğrencilerden denklik için aşağıdaki kuralları sağlamasını istedi.

Ortaöğrenimini Türkiye’de tamamlayan ve eğitime başladığı yıl CWTS Leiden Ranking, Academic Ranking of World Universities (Shanghai) ve University Ranking by Academic Performance (URAP) tarafından yapılan dünya üniversite sıralamalarında ilk 500 üniversite içerisine giren üniversiteler dışında kalan yurtdışındaki yükseköğretim kurumlarında eğitim almak isteyen ilgililerin, mezuniyet sonrası denklik işlemlerinde ön koşul olarak;

- 2015-2016 eğitim-öğretim yılından itibaren, eğitime başlayacakları yıl, ÖSYM tarafından yapılan YGS ve LYS’ye girmiş olmalarına,

- Tıp doktorluğu alanında sıralamada ilk 40 bin, hukuk alanında ilk 150 bin, mimarlık alanında ilk 200 bin ve mühendislik alanında ilk 240 bin içinde yer almalarına,

- ÖSYS Kılavuzunda yer alan tıp ve hukuk dışındaki diğer alanlarda en az, Türkiye'deki yükseköğretim kurumları bünyesindeki programlara yerleşen en son öğrencinin almış olduğu puanı almalarına,

- ÖSYS Kılavuzunda yer almayan alanlarda eğitim alacakların ise ön lisans programları için herhangi bir puan türünde en az 150, lisans programları için herhangi bir puan türünde en az 180 puan almaları gerektiğine

- Özel yetenek sınavı gerektiren programlara başvurabilmek için de YGS’ye girip 2016-YGS puanlarının herhangi birinden en az 150 puan alınması zorunluluğu bulunduğuna karar verildi.

- YGS ve LYS puanı bulunmayan ve ilk 500 dışında kalan yurt dışındaki üniversitelerde eğitim almak isteyen adayların da SAT 1’den en az 1000, ACT’den en az 21, Abitur’dan en az 4 puanının bulunması, Fransız Bakaloryası’nda diploma notunun en az 12, Uluslararası Bakalorya’da notunun en az 28, İtalya Maturita diploma notunun en az 70 olması, GCE’de en az 2 dersten A Level Sertifikasının bulunması veya Avusturya Matura diplomasının en çok 2’den olması gerekiyor. Adayların bu notlara ilişkin muadil belgelerinden biriyle kayıt ve mezun olmaları halinde denklik başvuruları bireysel değerlendirilecek.

- Kararlar yeni bir düzenleme yapıncaya kadar her eğitim öğretim için geçerli olacak.

Bu karar özellikle Türkiye’de yapılan sınavlarda başarısız olan öğrencilerin yurtdışına gitmelerinin önüne geçmek için alındı. Ayrıca Dünya çapında başarılı üniversitelere gi decek öğrenciler için ise sınav koşulu aranmayacak.

Hukuk ve Tıp'ta taban başarı sıralamasının konması ve bu bölümleri yeni bölümlerin takip etmesi

Türkiye'de 2015 yılında bölümlere özel taban başarı sıralaması ilk defa uygulanmaya başlandı. Daha önce 100.000 başarı sırası olan öğrencilerin Tıp fakültesine , 300.000 başarı sıralaması olan öğrencilerin Hukuk fakültesine girmesinin önüne geçilmesi amacıyla taban başarı sıralaması uygulandı. Bunun sonucunda devlet üniversiteleri Hukuk ve Tıp fakülteleri daha önceki yıllarda olduğu gibi kontenjanlarını doldurdular ancak vakıf üniversitelerinin Hukuk ve Tıp fakülteleri vakıf üniversiteleri daha fazla burs verseler de dolmadı. Bu uygulama 2015 yılında Kıbrıs üniversitelerine uygulanmamasına rağmen Tıp fakültelerinde vakıf ve Kıbrıs üniversitelerinde toplam 73 kontenjan boş kalırken aynı şekilde Hukuk fakültelerinde 432 kontenjan boş kaldı. Türkiye'deki devlet ve vakıf üniversitelerinde Hukuk fakültesine yerleşen en düşük puanla yerleşen öğrencinin başarı sıralaması 149.962 olurken Tıp Fakültesine en düşük puanla yerleşen öğrencinin başarı sıralaması 31.670 oldu.

Önümüzdeki yıl bu uygulamanın Mühendislikve Mimarlık fakültelerine getirilmesi kararlaştırıldı. Bu durumda ise vakıf üniversiteleri ile beraber özellikle Devlet Üniversitelerinin Mühendislik fakültelerinin bu uygulamadan olumsuz etkileneceği düşünülmektedir.

YGS taban puanı 140'dan 150'ye çıktı.

2016 yılında ilk defa uygulanması planlanan bu değişiklik ile geçt.ğimiz yıl YGS sınavında soruların %10'unu doğru cevaplamaı gereken öğrenciler artık %12,5'ini doğru cevaplamak zorunda kalacaklar. Bu değişiklik geçtiğimiz yıl hayata geçirilseydi YGS barajını YGS puan türlerine göre 80.000 – 210.000 arasında etkilenmesi gerekiyordu. Bu değişiklik sonucunda önlisans programlarına açık öğretim lisans programlarına ve özel yetenek sınavları ile lisans programlarına öğrenci olmak isteyenlerin artık 10 puan daha fazla alması gerekecek. Bu uygulama da yükseköğrenime girişte kaliteyi artırmak için önemli bir karar ancak lisans programlarına girmek isteyen öğrencilerin YGS'den alması gereken 180 puan sınırı hala aynı. Bu puanın artırılması kaliteyi artırmada daha etkili olabilecektir.

Tıp Fakültesi kontenjanlarının dondurulması

2016 yılının ilk haftasında Sağlık Bakanı bu yıl için 12.000'ler civarında olan Tıp Fakültesi kontenjanlarının YÖK ile görüşülerek dondurulmasını ve zaman içerisinde azalması konusunda mutabık kaldığını ilettili. Aksi takdirde 2023 sonrasında ihtiyaçtan fazla hekime sahip olabileceklerini ifade etti.

Bu değişikliğin de önümüzdeki dönemde Tıp fakültesine yerleşecek öğrenci kalitesini artırmaya etkisi olacaktır.

Devlet üniversitelerinde 11'den az öğrenci alan temel bilimler bölümlerinin kapatılması

Son yıllarda kontenjanlarını dolduramama sorunu yaşayan temel bilimler programlarıyla ilgili çalışma başlatan YÖK, 2014 yılında 11'den az öğrenci kaydolana devlet üniversitelerindeki programlara 2015 yılında kontenjan verilmeyeceğini duyurdu. Bunun sonucunda 2015 yılı ÖSYM yerleştirmelerine göre geçtiğimiz doluluk oranları %57 ile %94 arasında değişen temel bilimler bölümlerinin doluluk oranları

%99 olarak gerçekleşti ve neredeyse boş kontenjan kalmadı. Kontenjanların dolması kalitenin artması yönünde bir başarı ancak hala bu bölümler olan talebi açılan pedagojik formasyon kontenjanı belirliyor. Aslında bu bölümlerde okuyan öğrenciler bilim adamı olmak yerine öğretmenlik bölümlerine göre daha düşük puanı olan bu bölümleri tercih ediyorlar.

Pedagojik formasyon kontenjanının üniversitelere bırakılması

Daha önce Milli Eğitim Bakanlığı'ndan görüş alarak pedagojik formasyon alabilecek öğrenci sayısını 15.000 olarak açıklayan YÖK, gelen yoğun talep üzerine kontenjanları üniversitelerin kendisinin belirlemesine karar verdi. Bu durumda temel bilimlere olan talebi artıracaktır ancak bu uygulamanın kaliteyi aynı şekilde artıracağını söylemek güç.

Yeni bölüm açmak için %85 doluluk şartı getirilmesi

YÖK devlet ve vakıf üniversitelerinin yeni bölüm açabilmeleri için yeni bir kriter getirdi. Artık açılması istenen bölümün en son doluluk oranının %85'i aşması gerekecek. Bu uygulama daha önce izin alınmış ve henüz öğrenci alınmamış bölümleri de etkileyecek.

YÖK'ün kararına göre devlet ve vakıf üniversiteleri 2016 yılında 109 lisans ve 81 önlisans programı için yeni bölüm açma talebinde bulunamayacak.

Bu uygulama da kaliteyi artırmak için ve mezun sayılarının artmasını engellemek için olumlu bir uygulama olarak görülebilir.

Vakıf üniversitelerini yönetmeliđi deđiřtirildi.

Kasım ayında daha önce tartılmaya açılan Vakıf Üniversiteleri yönetmeliği değiştirildi. Buna göre YÖK, vakıf yükseköğretim kurumlarına, mevzuatın emrettiği hususların yerine getirilmemesi halinde, eylemlerinin ağırlık derecesine göre; yol gösterici, düzeltici, kısıtlayıcı veya faaliyet iznini kaldırıcı nitelikte olmak üzere, "uyarma ve düzeltme isteme", "yeni akademik birim kurma ve program açma taleplerinin askıya alınması", "öğrenci kontenjanının kısıtlanması veya öğrenci alımının durdurulması", "faaliyet izninin geçici olarak durdurulması ve faaliyet izninin kaldırılması" şeklinde önlemler uygulayabilecek.

Bu yönetmelik değişikliğinde en çok tartışılan konu ise Vakıf yükseköğretim kurumlarının ülkenin bölünmez bütünlüğüne karşı eylemlerin odağı haline gelmesi halinde kapatılabileceği yönünde alınan karar oldu.

Bu kararlar sonucunda řu an kadar üniversiteleri denetleyen ancak çok fazla önlem alma kabiliyeti olmayan YÖK'e geniş yetkiler tanındı.

Yükseköğretim Kalite Kurulu kurulması

Yükseköğretimde nicelikten niteliğe yönelim başladı. Avrupa Birliđi ile uyum içerisinde kalite yönetimine ilişkin standart (ESG) benimsendi. Dış değerlendirme ve bağımsız denetim mekanizması

Kalite Kurulu ile başlatıldı. Bu kutukl Türkiye’de yükseköğretimde kalite sistemini getirmek üzere çalışmalara başladı.

Değerlendirme

2015 yılında yükseköğretimde özellikle giriş kalitesini artırmak için ciddi adımlar atıldı, bunların bir kısmının sonuçları olumlu ancak yükseköğretimde başarının artırılması için çıktı kalitesinin de artırılması gerekiyor bunun için de yeni kurulan Yükseköğretim Kalite Kurulu bu amaçla faaliyetlerine başladı.